

KEN LIU

Čtnosti
králů

DYNASTIE
PAMPELIŠEK

1

Román vycházející z jiných než západních tradic může epickou fantasy jen obohatit. Liuova ambiciózní kniha spojuje mytologii, historii, vojenskou taktiku a technologické vynálezy.
KIRKUS REVIEWS

H
O
S
T

恩
典
國
王

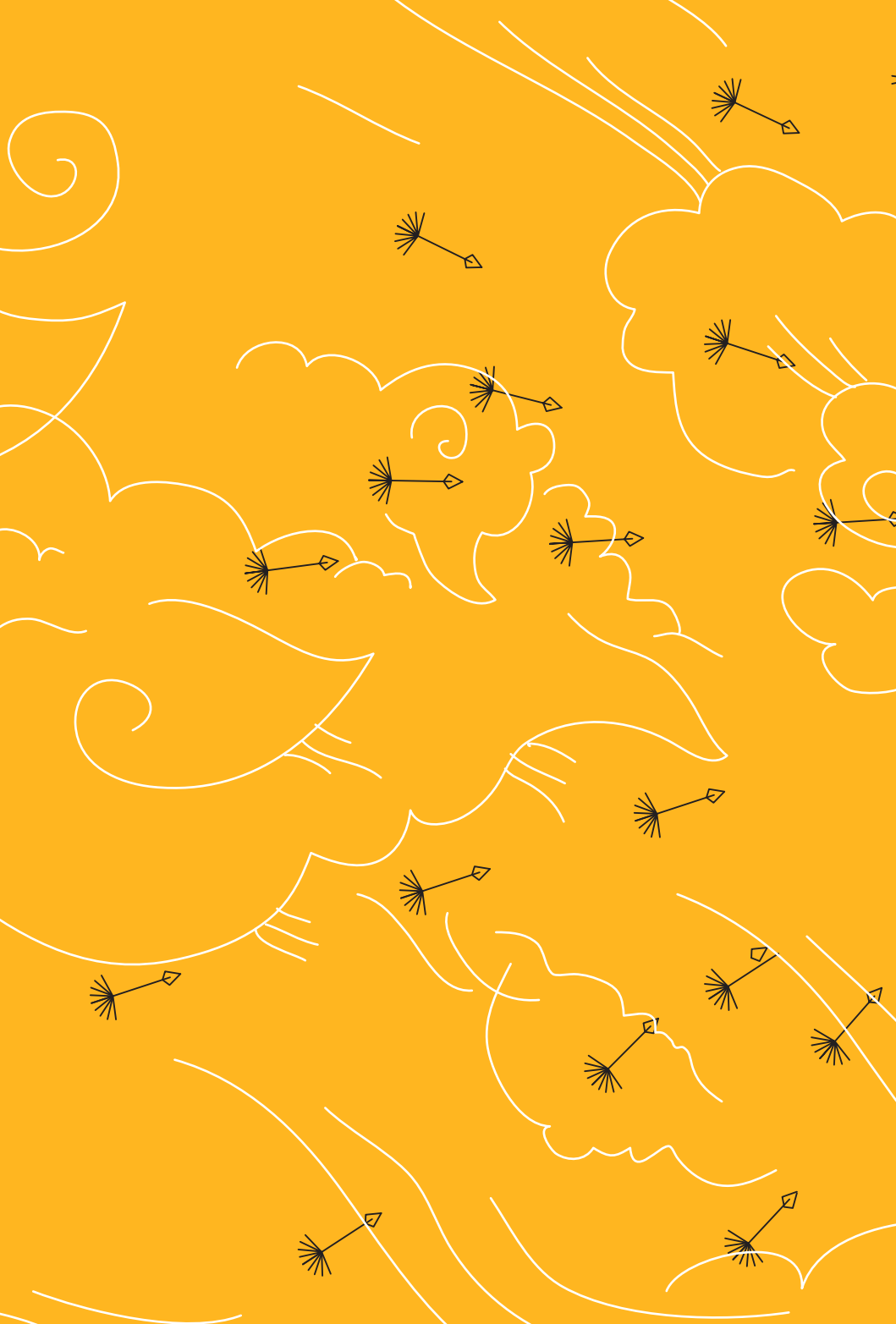

KEN LIU

Ctnosti
kráľu

DYNASTIE
PAMPELIŠEK

1

KEN LIU
Čtnosti
králů

DYNASTIE
PAMPELIŠEK
1

BRNO 2017

Copyright © 2015 by Ken Liu

Illustrations © Ivan Galdík

Map © 2015 by Robert Lazzaretti

Translation © Milan Pohl, 2017

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2017 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-317-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-318-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-319-7 (Formát MobiPocket)

*Mé babičce, která mi představila
velké hrdiny dynastie Chan.
Nikdy nezapomenu na společná
odpoledne, kdy jsme poslouchali
vypravěče pching-šu v rádiu.*

*A Lise, která spatřila Daru
dříve než já.*

Poznámka k výslovnosti

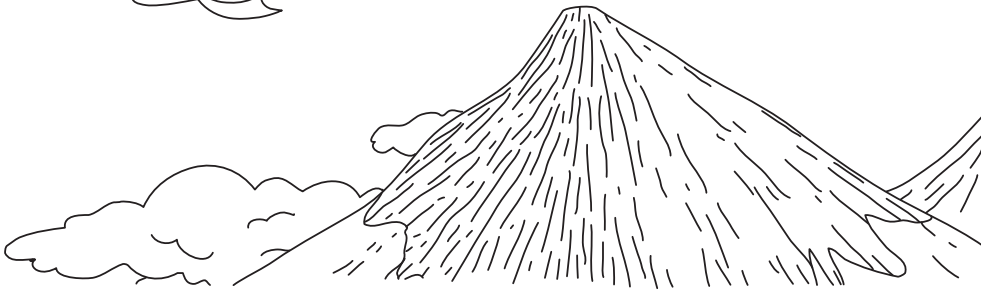
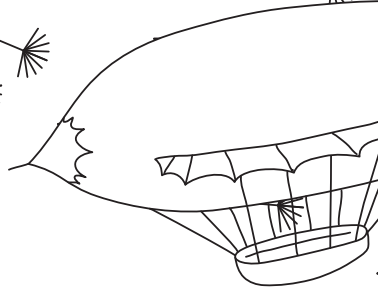
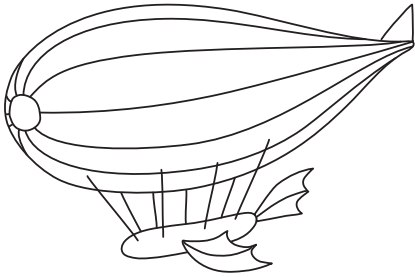
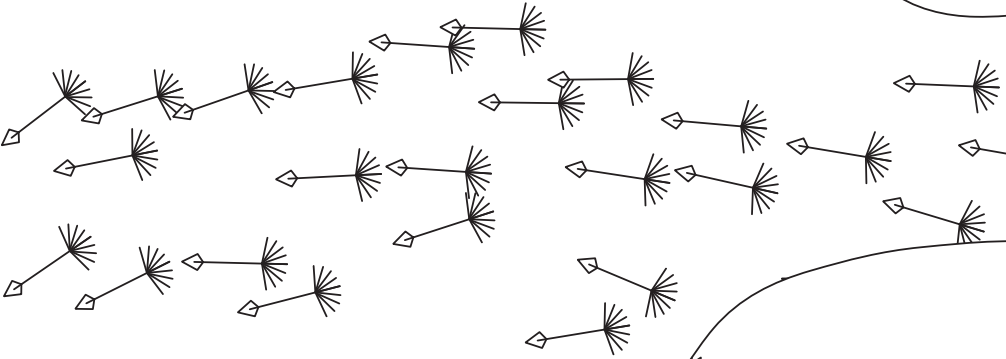
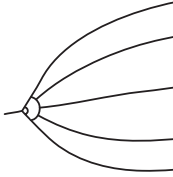
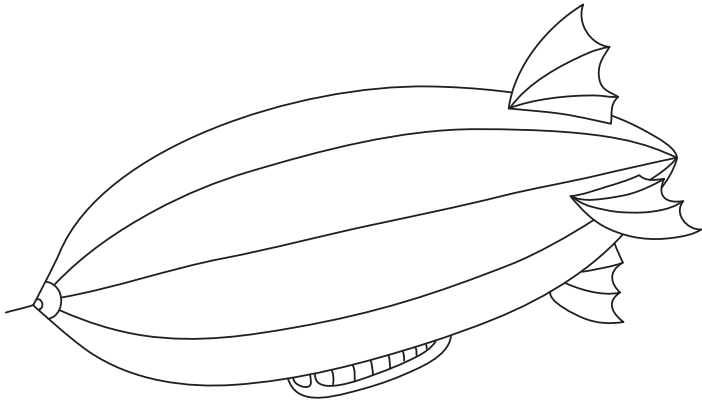
Mnoho jmen a názvů v Daře pochází z klasické anojštiny. Přepis jmen z klasické anojštiny v této knize nepoužívá dvojhlásky; každá samohláska se vyslovuje samostatně. Například jméno „Réfiroa“ má čtyři zřetelně oddělené slabiky: „Ré-fi-ro-a“. Podobně „Na-aroénna“ má pět slabik: „Na-a-ro-én-na“.

Hláska *ç* se vždy vyslovuje jako *ç* ve francouzštině.

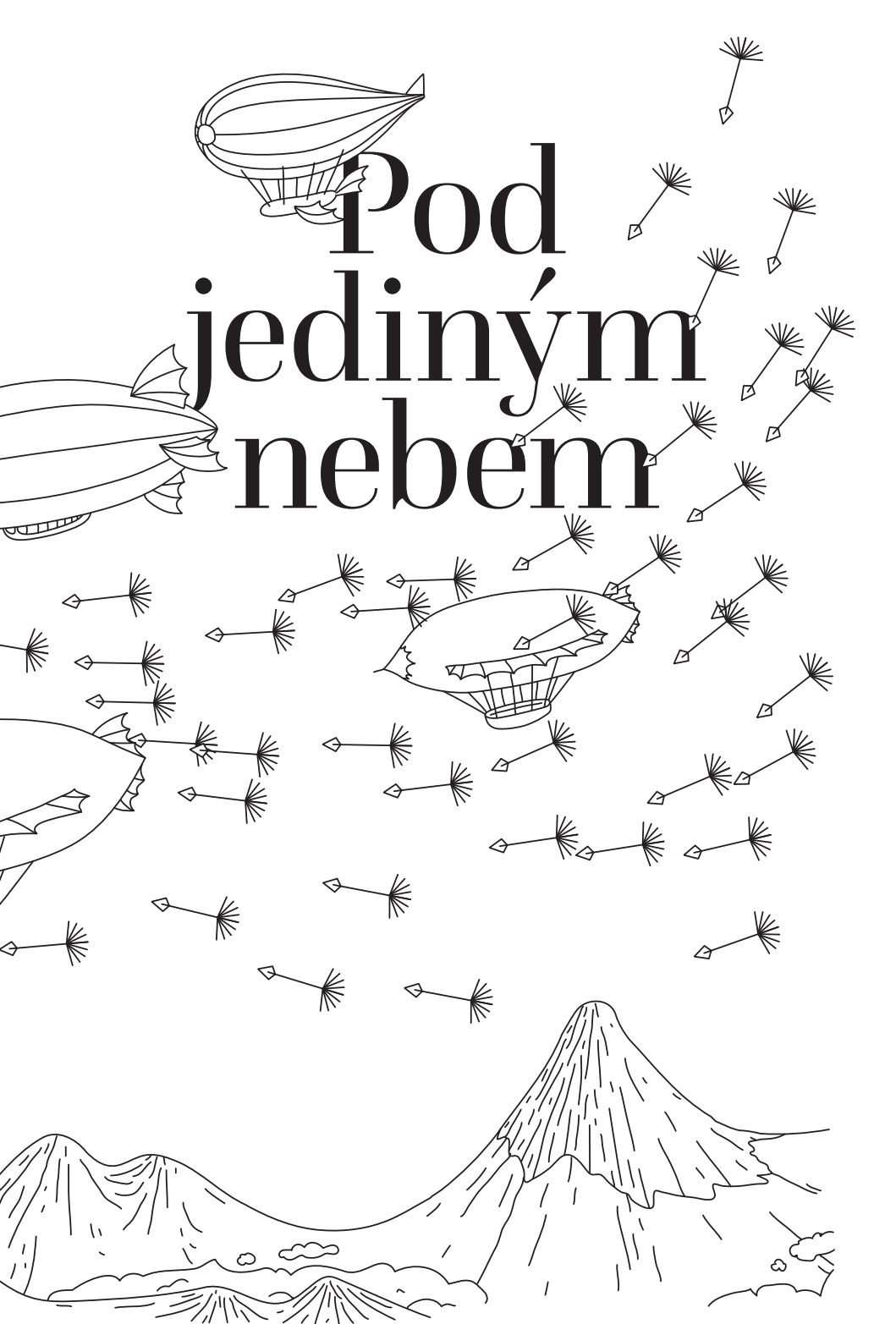
Hláska *g* se vždy vyslovuje tvrdě jako ve slově „gambit“.

Hláska *ü* se vždy vyslovuje jako *ü* v němčině nebo v čínském pchin-jinu.

Jiná jména mají odlišný původ a obsahují hlásky či slabiky, které se v klasické anojštině neobjevují, jako například *xa* ve jméně „Xana“ nebo *ha* ve jméně „Haan“. I v těchto případech se však každá samohláska vyslovuje samostatně. Jméno „Haan“ má tedy rovněž dvě slabiky.

Pod jediným nebem

Atentátník

ZUDI: SEDMÝ MĚSÍC ČTRNÁCTÉHO ROKU
VLÁDY JEDINÉHO JASNÉHO NEBE

Na jasné západní obloze visel bílý pták. Nehýbal se, jen občas mávl křídly.

Možná to byl dravec, který vylétl z hnízda na vznešených vrcholcích pohoří Er-Mé několik kilometrů odtud a vydal se hledat kořist. Ten den však lovu nepřál. Jeho obvyklou říši, vyprahlou část Porinských plání, totiž ovládli lidé.

Po obou stranách široké silnice vedoucí ze Zudi stály tisíce diváků. Ptáka si nevšímalý; přišly kvůli císařskému průvodu.

Lidé vydechli úžasem, když jim nad hlavami prolétla flotila obrovských císařských vzducholodí, plynule přecházejících z jedné elegantní formace do druhé. Civěli v uctivém tichu, když se před nimi valily těžké bojové vozy s mohutnými katapulty, z nichž visely velké tlusté praky z býčích šlach. Velebili císařovu předvídavost a velkorysost, když jeho strojníci kropili zástupy parfémovanou vodou z povozů s ledem, chladnou a osvěžující v horkém slunci a prašném vzduchu severní Kokru. Jásali a tleskali nejlepším tanečnicím,

jež mohlo šest podrobených tírských států nabídnout: pěti stům panen z Faça, svůdně se vlnících v závojovém tanci, jímž se kdysi mohl kochat pouze královský dvůr v Boamě; čtyřem stům šermířů z Kokru, kteří svými vířícími čepelemi spřádali chryzantémy chladného světla, v nichž se snoubila vojenská sláva s poetickým půvabem; tuctům majestátních, důstojných slonů z divokého, řídce osídleného ostrova Ékofi, vyzdobených barvami Sedmi států — největšího samce samozřejmě halila bílá vlajka Xany, zatímco ostatní nesli duhové barvy podrobených zemí.

Sloni táhli pohyblivou plošinu, na níž stálo dvě stě nejlepších zpěváků a zpěvaček ze všech ostrovů Dary — pěvecký sbor, jaký by před xanským zábořem nikdy nemohl existovat. Zpívali novou píseň složenou velkým císařským učencem Lügem Krupem k oslavě císařské výpravy po ostrovech:

*K severu: štědrá Faça, zelená jak oči laskavého Rufiza,
pastviny, jež líbá vlahý déšť, rozeklané vrchy v mlžném závoji.*

Vedle pohyblivé plošiny kráčeli vojáci a házeli do davu nejrůznější tretky: ozdobné xanské uzlíky z barevných šňůrek představujících Sedm států. Tvary uzlíků měly připomínat logogramy pro „blaho-
byt“ a „štěstí“. Diváci se hrnuli jeden přes druhého, nebo se dokonce prali, aby ukořistili památku na tento vzrušující den.

*K jihu: jímavá Kokru, bledá i tmavá se svými hrady,
poli čiroku a rýže,
rudá pro válečnou slávu, bílá jak pyšná Rapa,
černá jak truchlivá Kana.*

Po tomto dvojverší o své domovině zajásaly davy obzvláště hlasitě.

*K západu: zlatistá Amu, klenot Tututiky,
zářivý půvab, dvě modrých jezer mezi skvostnými městy.*

*K východu: vábivý Gan, kde blyští se Tazuovy obchody a sázky,
bohatý jak dary moře, vznešený jak vrstvená šedá roucha učenců.*

Za zpěváky kráčeli další vojáci a drželi dlouhé hedvábné praporce se složitými vyšívanými výjevy zobrazujícími nádheru a divy Sedmi států: měsíční svit třpytící se na zasněženém vrcholku hory Kidži; hejna rybek blyštící se za úsvitu v jezeře Tututika; hřbety velryb a krubenů prorážejících hladinu u pobřeží Vlčí tlapy; jásající zástupy lemující široké ulice v hlavním městě Panu; vážné učence rozmlouvající o politice před moudrým, vševědoucím císařem...

*K severozápadu: slovatný Haan, sídlo vědění,
sleduje křivolaké stezky bohů na žlutém krunyři Luthově.*

*Uprostřed: úchvatná Rima s prastarými stromy a lesy,
jimiž pronikají sluneční paprsky, ostré jak Fithowéův černý meč.*

Po každém dvojverší volaly zástupy spolu se zpěváky refrén:

*Skláníme se, skláníme před Vládcem vzduchu, před Zenitem,
před Xanou,
proč vzdorovat, proč odporovat Pánu Kidžimu, když bitva ta je
předem prohranou?*

V davu nejspíš byli tací, kteří před pouhými deseti patnácti lety skutečně pozvedli zbraně proti xanským dobyvatelům. Pokud však projevíli nespokojenost s podlézavými verši, jejich reptání zaniklo v hlasitém, zaníceném zpěvu mužů a žen stojících kolem nich. Hypnotické skandování mělo svou vlastní moc, jako by pouhým opakováním získávala slova na síle, stávala se pravdivějšími.

Zatím je však podívaná zdaleka neuspokojila. Ještě neviděli srdce průvodu: samotného císaře.

Bílý pták klesl níž. Zdálo se, že má křídla dlouhá a široká jako lopatky zudijských větrných mlýnů, které čerpaly vodu z hlubokých studní a odváděly ji do domů zámožných měšťanů — moc velká na to, aby se jednalo o běžného orla nebo supa. Několik diváků vzhledlo a přemítalo, jestli by to nemohl být veliký mingénský sokol. Možná ho císařovi sokolníci odvezli více než tisíc kilometrů od jeho domova na dalekém ostrově Rui a pak ho vypustili, aby ohromili zástupy.

Císařský zvěd ukrytý v davu však na ptáka pohlédl a svařtil čelo. Pak se otočil a začal se prodírat davem k provizorní vyhlídkové plošině, na níž se shromáždili místní hodnostáři.

Očekávání diváků ještě vzrostlo, když mezi nimi prošly císařské stráže. Pochodovaly jako šiky mechanických mužů: oči upřené přímo před sebe, nohy a paže kmitající v dokonalé souhře, loutky vedené jediným párem rukou. Jejich kázeň a spořádanost ostře kontrastovala s rozevlátými tanečnicemi, které šly před nimi.

Po chvíli ticha dav spokojeně zaryčel. Co na tom, že právě tato armáda zmasakrovala vojáky jejich země a potupila jejich starou šlechtu. Diváci chtěli zkrátka podívanou a lesklou zbroj a vojenskou nádheru milovali.

Pták se snesl ještě níž.

„S dovolením! S dovolením!“

Dva čtrnáctiletí kluci si razili cestu tlačenicí jako hříbata klusající polem cukrové třtiny.

Kluk vpředu — Kuni Garu — měl dlouhé rovné černé vlasy, které nosil svázané do drdůlku na temeni hlavy po způsobu žáků ze soukromých akademií. Byl podsaditý; ne snad tlustý, ale svalnatý, se silnými pažemi a stehny. V podlouhlých úzkých očích — jaké měla většina lidí z Kokru — mu svítila chytrost hraničící s prohnantostí. Na diváky nebral ohledy; prostě je lokty odstrkoval stranou a tlačil se vpřed. Táhla se za ním ulička pohmožděných žeber a vzteklých nadávek.

Kluk vzadu — Rin Koda — byl nervózní čahoun. Spěchal za svým kamarádem jako racek, který letí vzdušnou brázdou za lodí, a tlumeně se omlouval rozzuřeným mužům a ženám kolem nich.

„Nestačilo by, kdybychom si stoupli někam dozadu, Kuni?“ ozval se Rin. „Vážně si myslím, že tohle není dobrý nápad.“

„Tak nemysli,“ na to Kuni. „S tebou je ten problém, že moc myslíš. Prostě jednej.“

„Mistr Loing tvrdí, že bohové chtějí, abychom se vždycky napřed zamysleli, než začneme jednat.“ Rin se příkřčil a uhnul, když za nimi další chlap vychrlil nadávku a pak se po nich ohnal pěstí.

„Nikdo neví, co bohové chtějí.“ Kuni se neohlédl a dál se hrnul vpřed. „Ani mistr Loing.“

Konečně se protlačili hustým davem až k silnici. Bílé čáry nakreslené křídou na zemi ukazovaly, jak daleko smějí diváci stát.

„Tak tomu říkám výhled,“ prohlásil Kuni. Zhluboka oddechoval a lačnými očima přejížděl po majestátním průvodu. Když se kolem něj provlnil poslední houf polonahých tanečnic z Fačy, hlasitě hvízdal. „Musím uznat, že být císařem má něco do sebe.“

„Přestaň s takovými řečmi! Chceš jít do vězení?“ Rin se nervózně rozhlédl, jestli jim někdo nevěnuje pozornost. Kuni měl ve zvyku říkat pobuřující věci, které by se daly snadno vykládat jako zrada.

„Tak co říkáš? Že je to lepší než sedět ve třídě, rýt do vosku logogramy a učit se nazpaměť *Pojednání o mravních vztazích* Kona Fidžicho?“ Kuni vzal Rina kolem ramen. „Přiznej se. Jsi rád, že jsi šel se mnou.“

Mistr Loing jim vysvětlil, že svou školu nezavře ani kvůli průvodu, protože císař by si nepřál, aby děti přerušovaly své studium. Rin měl však podezření, že skutečným důvodem bylo to, že mistr Loing neschvaloval císařovu politiku. Spousta lidí v Zudi měla na císaře složitě názory.

„S *tímhle* by mistr Loing rozhodně nesouhlasil,“ prohlásil Rin, ale ani on nedokázal odtrhnout oči od závojových tanečnic.

Kuni se zasmál. „Mistr nás tak jako tak seřeže rákoskou, že jsme se na tři dny ulili ze školy. Můžeme si za tu bolest aspoň trochu užít.“

„Jenomže ty si pokaždé vymyslíš nějakou chytrou výmluvu, takže se ti nic nestane, zatímco já slíznu dvojnásobný výprask!“

Dav začal jásat ještě hlasitěji.

Na vrcholu Trůnní pagody seděl na měkkých hedvábných polštářích císař v poloze *thakrido*, s nohama nataženými před sebou. Sedět tímto způsobem na veřejnosti bylo dovoleno jedině císaři, jelikož všichni ostatní měli nižší společenské postavení než on.

Trůnní pagoda byla pětioschodová stavba z bambusu a hedvábí, vztyčená na plošině z dvaceti silných bambusových tyčí — deseti na délku a deseti na šířku —, kterou neslo na ramenou sto mužů s obnaženou hrudí a pažemi. Kůži měli naolejovanou, aby se leskla na slunci.

Spodní čtyři patra Trůnní pagody byla plná složitých mechanických modelů připomínajících propracované šperky. Jejich pohyby znázorňovaly Čtyři vesmírné říše: Svět ohně hluboko pod zemí — obývaný démony, kteří těžili zlato a diamanty; potom Svět vody — plný ryb, hadů a světélkujících medúz; pak Svět země, v němž žili lidé — ostrovy plovoucí na čtyřech mořích; a nad tím vším Svět vzduchu — říši ptáků a duchů.

Císař Mapidéré byl oděn do roucha z blyštivého hedvábí. Jeho překrásná koruna se třpytila zlatem a drahými kameny a byla osazena skvostnou soškou krubena, šupinaté velryby vládnoucí Čtyřem pokojným mořím, s rohem vyrobeným z nejcistší slonoviny, jaká se dala získat jedině z klů mladých slonů, a s očima tvořenými dvěma těžkými černými diamanty — největšími diamanty v celé Daře, získanými z klenotnice Kokru, když ji Xana před patnácti lety dobyla. Císař si jednou rukou zaclonil oči a zamžoural na blížící se siluetu velkého ptáka.

„Co je to?“ přemítal nahlas.

Císařský zvěd u paty pomalu se pohybující Trůnní pagody sdělil kapitánovi císařských strážů, že hodnostáři ze Zudi všichni do jednoho tvrdí, že nic podobného, jako je ten divný pták, ještě nikdy neviděli. Kapitán šeptem vydal několik rozkazů a císařské strážce, nejelitnější vojáci v celé Daře, se semkly těsně kolem nosičů pagody.

Císař nespouštěl pohled z velkého ptáka, pomalu a vytrvale plachtícího k průvodu. Jedenkrát mávl křídly a císaři — který musel napínat uši, aby přes hlučný, rozvášněný dav vůbec něco zaslechl — připadalo, že vydal až děsivě lidský výkřik.

Císařská výprava po ostrovech už trvala déle než osm měsíců. Císař Mapidéré dokonale chápal, že je nutné podrobenému obyvatelstvu názorně připomínat sílu a moc Xany, ale začínala ho zmáhat únava. Toužil se vrátit do Panu, Neposkvrněného města, svého nového sídla, kde se mohl těšit ze svého akvária a zoologické zahrady plné zvířat ze všech koutů Dary — včetně několika exotických exemplářů, které dostal darem od pirátů plavících se daleko za obzor. Chtěl jíst pokrmy připravené jeho oblíbeným kuchařem, a ne prapodivné speciality každého kraje, který navštívil. Nejspíš se jednalo o nejvybranější pochoutky, jež mu mohlo panstvo každého města

nabídnout, bylo však únavné muset pokaždé čekat, až se jeho ochutnávači přesvědčí, že nejsou otrávené, a jídlo bylo nevyhnutelně příliš mastné nebo příliš kořeněné a podráždilo mu žaludek.

Ale především se nudil. Stovky večerních recepcí pořádaných místními hodnostáři a funkcionáři mu splývaly do jediného nekořeňného marastu. Ať se hnul, kam chtěl, přísahy oddanosti a prohlášení podřízenosti zněly všude stejně. Často měl pocit, jako by sám seděl v prázdném divadle a každý večer kolem něj probíhalo totéž představení s různými herci odříkávajícími v různých kulisách tytéž repliky.

Císař se předklonil: ten divný pták byl tím nejzajímavějším, co se mu v poslední době přihodilo.

Pták přiletěl blíž a Mapidéré rozeznal další podrobnosti. Vlastně... to vůbec nebyl pták.

Zdalo se, že je to veliký dětský drak vyrobený z papíru, hedvábní a bambusu, ale bez šňůry, která by ho poutala k zemi. A pod drakem — šálil ho snad zrak? — visela lidská postava.

„Podivuhodné,“ řekl si císař.

Kapitán císařských stráží vyběhl po křehkém točitém schodišti uvnitř pagody. Schody bral po dvou nebo po třech. „Réngo, měli bychom provést preventivní opatření.“

Císař kývl.

Nosiči položili Trůnní pagodu na zem. Císařské strážce přestaly maširovat vpřed. Kolem pagody zaujali postavení lučištníci. U její paty se shromáždili štítonoši a ze svých velikých, vzájemně se překrývajících pavéz vytvořili dočasný bunkr, jehož střecha a stěny připomínaly želví krunýř. Císař zahýbal nohama, aby si ve ztuhlých svalech obnovil krevní oběh, a chystal se vstát.

Diváci vytušili, že toto není plánovaná součást programu. Zaklábili hlavy a dívali se směrem, kterým mířily šípy založené v tětivách.

Podivný plachtící stroj byl už jen pár set metrů daleko.

Muž visící z draka zatáhl za několik šňůrek, které se mu kývaly u hlavy. Drak najednou složil křídla a začal střežem klesat k Trůnní pagodě. Zbývající vzdálenost překonal během pouhých několika vteřin. Muž ze sebe vyrazil táhlý pronikavý výkřik. Když ho diváci uslyšeli, navzdory horku se zachvěli.

„Smrt Xaně a Mapidérému! Ať žije velký Haan!“

Než mohl někdo zareagovat, letec vypálil na Trůnní pagodu ohnivou kouli. Císař zíral na blížící se střelu, ale byl tak ohromený, že se nedokázal pohnout.

„Réngo!“ Kapitán císařských stráží byl ve vteřině u císaře. Jednou rukou shodil starce z trůnu, potom hekl námahou a druhou rukou zvedl trůn z těžkého pozlaceného habrového dřeva jako obrovskou pavězu. Střela na stolci vybuchla a rozprskla se na několik ohnivých kusů, které se odrazily od trůnu a popadaly na zem. Druhotné výbuchy metaly na všechny strany syčící, hořící koule olejnatého dehtu a všechno, čeho se úlomky dotkly, okamžitě vzplanulo. Vojáci a tanečnice, kterým na tělech a tvářích ulpěla hořící tekutina, se rozkřičeli a okamžitě je obalily plameny.

Těžký trůn sice císaře i kapitána císařských stráží ochránil před hlavním náporom prvního výbuchu, ale několik ohnivých jazyků přece jen sežehlo kapitánovi většinu vlasů a pravou stranu tváře i pravou paži měl ošklivě popálenou. Císař byl sice v šoku, vyvázl však bez zranění.

Kapitán odhodil trůn, s tváří staženou bolestí se naklonil přes bok pagody a křikl dolů na šokované lučištníky: „No tak, střílejte!“

Proklel se za důraz na bezpodmínečnou kázeň, kterou svým mužům vštěpoval a která nyní vedla k tomu, že se soustředili spíše na poslouchání rozkazů než na samostatné jednání a rozhodování. Od posledního pokusu o zavraždění císaře však uběhla dlouhá doba a všichni podlehl klamnému pocitu bezpečí. Umínil si, že dohlédne na zlepšení jejich výcviku — pokud mu po tomto fiasku zůstane hlava na krku.

Lučištníci vypustili salvu šípů. Atentátník zatáhl za šňůrky na drakovi, složil křídla a prudce zatočil, aby se jim vyhnul. Vystřelené šípy padaly z nebe jako černý déšť.

Tisíce diváků a tanečnic propadly zoufalému chaosu ječícího, panikařícího davu.

„Já ti říkal, že to není dobrý nápad!“ Rin se horečně rozhlížel kolem sebe a hledal, kam se schovat. Vyjekl a uskočil před padajícím šípem. Vedle něj leželi dva mrtví muži se šípy trčícími ze zad. „Neměl jsem ti

pomáhat, neměl jsem tvým rodičům lhát, že je škola zavřená. Kvůli tobě se pořád dostávám do malerů! Musíme utéct!“

„Když zkusíš utéct, zakopneš v tlačenici a ušlapou tě,“ prohlásil Kuni. „A navíc, copak si chceš tohle nechat ujt?“

„Ach bohové, všichni tady umřeme!“ Z nebe se zřítíl další šíp a zabodl se do země sotva půl kroku od nich. Kolem nich se s křikem a probodnutými těly hroutili další lidé.

„Ještě nejsme mrtví.“ Kuni vyběhl na silnici a vrátil se s velkým štítem, který upustil jeden z vojáků.

„K zemi!“ zařval, strhl Rina do dřepu a zvedl jim štít nad hlavy. Do štítu bouchl šíp.

„Paní Rapo a Paní Kano, ch-chr-chraňte mě!“ mumlal Rin s pevně zavřenými víčky. „Jestli to přežiju, slibuju, že budu poslouchat mámu a už nikdy nepůjdu za školu a budu poslouchat pradávňé mudrce a držet se dál od vykutálených kamarádů, co mě chtějí svést na scestí...“

Ale Kuni už vykukoval zpoza štítu.

Letec zavěšený pod drakem prudce pokrčil a natáhl nohy, což vedlo k tomu, že jeho stroj několikrát rychle mávl křídly. Drak se obrátil přímo k obloze a nabíral výšku. Letec přitáhl otěže, opsal sevřený oblouk a zahájil další nálet na Trůnní pagodu.

Císař se mezitím vzpamatoval z prvotního šoku a nechával se vést dolů po točitých schodech. Byl však teprve v polovině sestupu, lapaný mezi Světem země a Světem ohně.

„Réngo, prosím odpusťte mi!“ Kapitán císařských stráží se sehnul, zvedl císaře, vystrčil ho z pagody a pak ho pustil.

Vojáci už dole pod ním napnuli dlouhý obdélník pevné látky. Císař se do ní zřítíl, několikrát se s ní zhoupl nahoru a dolů, ale zdálo se, že je nezraněn.

Než císaře chvatně zavedli pod ochrannou hradbu překrývajících se štítů, Kuni ho na kratičkový okamžik zahlédl. Roky alchymistických procedur, které podstoupil v naději, že mu prodlouží život, si na jeho těle vybraly krutou daň. Císaři bylo teprve padesát pět let, ale vypadal o třicet let starší. Kuniho však ze všeho nejvíc ohromily starcovy zapadlé oči vykukující z vrásčité tváře — oči, ve kterých se na okamžik objevilo překvapení a strach.